

prostředkem k odstranění domnělých překážek pro dosažení vytčeného cíle, cíle, který byl líčen čtenáři (posluchači) jako žádoucí, a mohlo-li tak býti otřeseno jeho rozumovým i mravním názorem o zavržitelnosti podobných prostředků a vyvolána nálada k podobné činnosti. Není vyloučeno, že při posuzování závadného článku s tohoto hlediska, jež jediné odpovídá významu zákonného znaku »podněcování«, byl by nalézací soud dospěl k jinému úsudku o smyslu a o významu závadného článku, než když pojem »podněcování« zaměnil s »vybízením«.

Čís. 3984.

Vyvoláním věci zapisovatelem dříve, než bylo všech pět členů kmetického soudu pohromadě, nepočalo ještě hlavní přelíčení ve smyslu § 239 tr. ř., soud nebyl ještě náležitě obsazen (§ 281 čís. 1 tr. ř.), a nelze proto s nepřítomností soukromého obžalobce (jeho zástupce) spojovati právní účinky třetího odstavce § 46 tr. ř.

(Rozh. ze dne 31. října 1930, Zm I 10/30-2).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu kmetického v Liberci ze dne 5. prosince 1929, jímž byli obžalovaní Josef P. a Josef Š. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin urážky na cti podle §§ 487, 488, 491, 493 tr. zák., Antonín R. pak podle téhož ustanovení trestního řádu z obžaloby pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Z protokolu o hlavním přelíčení, z rozsudku a z vyžádané úřední zprávy vysvětluje tento děj: Na den 5. prosince 1929 o 9. hodině dopolední bylo nařízeno hlavní přelíčení před krajským jako kmetickým soudem v Liberci k projednávání trestní věci pro urážku na cti tiskem. Když nastala hodina, na kterou byl ustanoven počátek hlavního přelíčení, dal předseda hlavního přelíčení vyvolati podle protokolu o přelíčení a podle rozsudku věc, podle úřední zprávy strany, by se mohla zjistiti jejich přítomnost. V té době byl v jednacím sále krom obžalovaných a jejich obhájce přítomen předseda hlavního přelíčení se zapisovatelem a dva kmeti, kteří tou dobou nebyli ještě vzati do slibu podle § 35 zákona z 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n. Další dva soudcovští přísedící v jednacím sále přítomni nebyli, a nebyl v tu chvíli přítomen ani soukromý obžalobce ani jeho zástupce. Nato obhájce obžalovaných navrhl »rozsudek pro zmeškání«, tedy vynesení rozsudku zprošťujícího podle § 259 čís. 2 tr. ř. z důvodu § 46 odst. 3 tr. ř. Teprve po přednesení tohoto ná-

vrhu obhájsova přišel jeden ze soudcovských přisedících, pak několik minut po deváté zástupce soukromého obžalobce, jenž se ohražoval proti návrhu obhájcovu, poukazuje k tomu, že oba votanti ještě v síni přítomni nebyli. Když se pak dostavil i druhý soudcovský přisedící, všichni tři soudcové, oba kmeti a zapisovatel zaujali své místa, byla věc (podle zprávy úřední, odchylné v tom směru od protokolu a rozsudkových důvodů) podle předpisu zapisovatelem řádně vyvolána, kmeti byli poučeni a vzati do slibu, načež obhájce, byv vyzván, prohlásil, že trvá na návrhu na vynesení rozsudku a zástupce soukromého obžalobce přednesl své ohražení. Líčení pak skončeno a vynesen rozsudek.

Rozsudek kmetského soudu zprošťuje obžalovaného podle § 259 čis. 2 tr. ř. hledě k § 46 (odst. 3) tr. ř., protože se soukromý obžalobce (ani jeho zástupce) nedostavil k hlavnímu přelíčení v době ustanovené k jeho početí. Soukromý obžalobce napadá rozsudek zmatečnými stížnostmi z důvodů čis. 1, 3, 4, 5, 7, 9b), 10 § 281 tr. ř., jež je odůvodněna s hlediska čis. 9 písm. b) ve spojení s důvodem čis. 1 § 281 tr. ř., pročež netřeba se obíratí jejími dalšími vývody. Podle § 46 odst. 3 tr. ř. má se za to, že soukromý obžalobce upustil od stihání, nedostavil-li se ke hlavnímu přelíčení. Hlavní přelíčení počíná se podle § 239 tr. ř. vyvoláním věci zapisovatelem. Hlavní přelíčení před soudem kmetským o přečinu přísluší konati pěti soudcům, z nichž dva jsou kmeti (§ 28 odst. 2 zákona čis. 124/1924, kterýmžto předpisem je doplněn předpis § 10 čis. 3 a § 13 čis. 1 a odst. 2 tr. ř. v doslovu zákona čis. 471 z roku 1919, čis. 1 sb. z. a n. z roku 1920 a zákonů jeho platnost prodlouživších, najmě tou dobou zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n. § 21). Dokud nebyl tento počet soudců — k ostatním náležitostem nehledě — pohromadě, dokud nebyl soud náležitě obsazen, a, že tomu tak nebylo, bylo i zástupcem soukromého obžalobce vytknuto, nemohlo bez zmatečnosti řízení započítí hlavní přelíčení (§ 281 čis. 1 tr. ř.). Byla-li tedy podle protokolu a rozsudku věc vyvolána dříve, než zasedl povoláný soudcovský senát v plném obsazení — podle úřední zprávy, rozcházející se v té příčině s údaji protokolu a rozsudku, byly před sestoupením se plného senátu jen vyvolány strany, by se mohla zjistiti jejich přítomnost —, nemohl tento úkon zapisovatele míti procesuálně ještě význam, který mu přikládá § 239 tr. ř., nepočalo jím hlavní přelíčení. Pak ale nelze uznati, že nepřítomnost soukromého obžalobce nebo jeho zástupce při procesně bezvýznamném úkonu zapisovatelovu znamenala jeho nedostavení se k hlavnímu přelíčení, a soud kmetský se mylil, když s ní spojoval právní účinky § 46 odst. 3 tr. ř. Bylo proto zmatečnými stížnostmi vyhověti, zprošťující rozsudek v celém rozsahu zrušiti, a poněvadž zrušovací soud nemůže ještě rozhodnouti ve věci samé, vrátiti věc k novému projednání a rozhodnutí témuž soudu prvé stolice.

Čís. 3985.

Výkon služebního dozoru nad trestanci jest úřední činností dozorce vězňů.